

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή	1
----------------	---

Κεφάλαιο 1

Γιατί χρειάζομαστε την εξ αμελείας συναυτουργία

A. Προλεγόμενα	5
B. Δύο προβλήματα αιτιότητας στις περιπτώσεις αμελούς σύμπραξης	7
I. Το πρόβλημα της “αδιευκρίνιστης αιτιότητας”: Η υπόθεση των “κυλιόμενων ρίθων”	7
II. Το πρόβλημα της “υπερπληρωμένης αιτιότητας”: Η υπόθεση του “ψεκαστήρα δερμάτων”	11
Γ. Η λύση της εξ αμελείας συναυτουργίας	17
Δ. Ανακεφαλαίωση	19

Κεφάλαιο 2

Η αδυναμία εναλλακτικής επίλυσης των προβλημάτων της “αδιευκρίνιστης” και “υπερπληρωμένης” αιτιότητας

A. Προτάσεις εναλλακτικής επίλυσης του προβλήματος της “αδιευκρίνιστης αιτιότητας”	21
I. Η λύση της “επιτάσεως του κινδύνου”	21
II. Η λύση της “προμετατόπισης της παραβίασης του καθήκοντος επιμελείας”	24
III. Η λύση του “ενιαίου αυτουργού”	30
IV. Η λύση της “ευθύνης διά παραλείψεως”	33
B. Προτάσεις εναλλακτικής επίλυσης του προβλήματος της “υπερπληρωμένης αιτιότητας”	38
I. Η “φύση της συλλογικής αποφάσεως”	38
II. Η απαγόρευση προσθήκης “εφεδρικών όρων”	41
III. Η θεωρία της “σωρευτικής αιτιότητας”	45
IV. Η θεωρία της “διαζευκτικής αιτιότητας”	47
V. Συνδυασμός “σωρευτικής” και “διαζευκτικής” αιτιότητας	50
VI. Η θεωρία “του αποτελέσματος στην συγκεκριμένη του μορφή”	52
VII. Η θεωρία του “νομοτελούς όρου”	56
VIII. Η θεωρία του “ελάχιστου επαρκούς όρου” ή “όρου inus”	61

ΙΧ. Η “πιθανοκρατική θεωρία” περί αιτιότητας.....	67
Γ. Ανακεφαλαίωση.....	73

Κεφάλαιο 3

Τα επιχειρήματα κατά της εξ αμελείας συναυτουργίας και η αντίκρουσή τους

A. Η αδυναμία ύπαρξης στο εξ αμελείας έγκλημα “συναπόφασης”	75
B. Η παραβίαση της αρχής “nullum crimen sine lege scripta”	80
Γ. Η αδυναμία ύπαρξης “κυριαρχίας επί της πράξεως” στο εξ αμελείας έγκλημα ...	81
Δ. Η παραβίαση της αρχής in dubio pro reo	87
E. Η αδυναμία διάκρισης μορφών συμμετοχής στο εξ αμελείας έγκλημα	88
ΣΤ. Η “μετάλλαξη” των εγκλημάτων διακινδύνευσης σε εγκλήματα βλάβης	95
Z. Η υπερβολική διεύρυνση του αξιοποίνου.....	97
H. Ανακεφαλαίωση	99

Κεφάλαιο 4

Οι επιμέρους θεωρίες για την εξ αμελείας συναυτουργία

A. Η θεωρία του <i>Otto</i>	101
B. Η θεωρία του <i>Dencker</i>	107
Γ. Η θεωρία της <i>Kamm</i>	112
Δ. Η θεωρία της <i>Weißer</i>	116
E. Η θεωρία του <i>Knauer</i>	119
ΣΤ. Η θεωρία των <i>Riedo/Chvojka</i>	122
Z. Ανακεφαλαίωση	125

Κεφάλαιο 5

Καθ’ οδόν προς την ανεύρεση των κριτηρίων της εξ αμελείας συναυτουργίας: Μια διερεύνηση των θεμελίων της αυτουργίας και της συναυτουργίας στον Ποινικό Κώδικα

A. Προλεγόμενα	127
B. Η αυτουργία στο εκ δόλου έγκλημα.....	127
I. Σύστημα της συμμετοχής στο έγκλημα versus σύστημα του ενιαίου αυτουργού – Ευρεία versus στενή έννοια του αυτουργού	127
II. Ο προσδιορισμός της έννοιας του αυτουργού στο εκ δόλου έγκλημα	131
1. Η ανεπάρκεια της τυπικής-αντικειμενικής θεωρίας	131
2. Η θεωρία της κυριαρχίας επί της πράξεως ως βάση για τον προσδιορισμό της έννοιας του αυτουργού στον Ποινικό Κώδικα	132
3. Επιχειρήματα υπέρ της θεωρίας της κυριαρχίας επί της πράξεως από τις διατάξεις περί συμμετοχής του Ποινικού Κώδικα.....	134

3.1. Η διάταξη για την συναυτουργία	135
3.2. Η διάταξη για την άμεση συνέργεια	136
4. Προλαμβάνοντας ενδεχόμενες αντιρρήσεις	140
III. Η έννοια του αυτουργού στο διά παραλείψεως τελούμενο έγκλημα.....	143
Γ. Η συναυτουργία στο εκ δόλου έγκλημα.....	151
I. Η “από κοινού” εκτέλεση της πράξης ως κεντρικό στοιχείο της έννοιας της συναυτουργίας	151
II. Η αντικειμενική όψη της συναυτουργίας: Η συνεκτέλεση	151
1. Η κρατούσα άποψη: Η (βεβητωμένη) τυπική αντικειμενική θεωρία ως κριτήριο για τον προσδιορισμό της έννοιας του αυτουργού	152
2. Κριτική αξιολόγηση της κρατούσας άποψης: Ο “αμοιβαίος καταλογισμός” της δράσης των συναυτουργών και η ανεπάρκεια της τυπικής αντικειμενικής θεωρίας.....	154
3. Απόπειρες εξήγησης του αμοιβαίου καταλογισμού πέραν της θεωρίας της κυριαρχίας επί της πράξεως	157
3.1. Οι συναυτουργοί ως “ενιαίο υποκείμενο”	157
3.2. Η συναυτουργία ως αμοιβαία έμμεση αυτουργία	158
3.3. Η υποκειμενική θεωρία.....	159
4. Εξήγηση του αμοιβαίου καταλογισμού υπό το πρίσμα της “λειτουργικής κυριαρχίας επί της πράξεως”	161
4.1. Η έννοια της λειτουργικής κυριαρχίας επί της πράξεως.....	161
4.2. Η δυνατότητα συνδυασμού του κριτηρίου της λειτουργικής κυριαρχίας με το τυπικό αντικειμενικό κριτήριο.....	161
4.3. Δύο κριτήρια για τον προσδιορισμό της έννοιας του αυτουργού ..	163
α) Το τυπικό κριτήριο	163
β) Το ουσιαστικό κριτήριο.....	163
4.4. Τα πλεονεκτήματα του συνδυασμού της λειτουργικής κυριαρχίας επί της πράξεως με το τυπικό αντικειμενικό κριτήριο	164
α) Το πρόβλημα του “τσιλιαδόρου”	166
β) Το πρόβλημα της δυνατότητας στοιχειοθέτησης συναυτουργίας μέσω σύμπραξης κατά το προπαρασκευαστικό στάδιο	166
γ) Το πρόβλημα της αιτιότητας στην συναυτουργία – Η “προσπιθέμενη συναυτουργία”	167
δ) Το πρόβλημα της “διαζευκτικής συναυτουργίας”	173
4.5. Και ένα μειονέκτημα του τυπικού αντικειμενικού κριτηρίου: “Το παράδειγμα με τις χίλιες βελόνες”	174
4.6. Η πρακτική αξία του κριτηρίου της λειτουργικής κυριαρχίας επί της πράξεως: Το πρόβλημα της απόπειρας στην συναυτουργία.....	178
III. Η υποκειμενική όψη της συναυτουργίας: Η συναπόφαση.....	182
1. Η έννοια της “συναπόφασης”	182

2. Η συναπόφαση ως θεμέλιο του αμοιβαίου καταλογισμού της δράσης των συναυτουργών;.....	183
3. Η συναπόφαση ως απώτατο όριο της κοινής ευθύνης των συναυτουργών;	183
4. Η συναπόφαση ως αναγκαίο στοιχείο για την διάκριση της συναυτουργίας από την παραυτουργία.....	184
5. Το περιεχόμενο της “συναπόφασης”	186
6. Συναπόφαση ή απλή “απόφαση προσαρμογής” στο εγκληματικό σχέδιο ενός άλλου;.....	187
IV. Η συναυτουργία στο διά παραλείψεως τελούμενο έγκλημα	189
Δ. Η αυτουργία στο εξ αμελείας έγκλημα	195
I. Το εξ αμελείας έγκλημα ως “έγκλημα καθήκοντος”;.....	195
II. Από το κριτήριο της παραβίασης του καθήκοντος επιμελείας στα κριτήρια της θεωρίας του αντικειμενικού καταλογισμού	196
III. Η σχέση του αδικού του εγκλήματος εξ αμελείας με το άδικο του εγκλήματος εκ δόλου	198
Ε. Ανακεφαλαίωση	201

Κεφάλαιο 6

Τα κριτήρια της εξ αμελείας συναυτουργίας

A. Η μεταφορά του στοιχείου της “από κοινού” εκτέλεσης στο εξ αμελείας έγκλημα	205
I. Το γνωστό πρόβλημα: Η αδυναμία ύπαρξης στο εξ αμελείας έγκλημα μιας συναπόφασης υπό την έννοια ενός “κοινού δόλου” των συμπραττόντων	205
II. Προσδιορισμός του στοιχείου της “από κοινού” εκτέλεσης του εξ αμελείας εγκλήματος επί τη βάση αποκλειστικώς αντικειμενικών κριτηρίων;	206
1. Η αντικειμενική “από κοινού” πρόκληση του αποτελέσματος	206
2. Η κοινή ευθύνη για τον μετριασμό ή την αποτροπή κινδύνων.....	208
3. Η αναγκαιότητα της σύμπραξης.....	210
4. Η ύπαρξη “κοινών” ή “παρόμοιων” καθηκόντων επιμελείας.....	212
III. Η “αρχή της συμμετρίας”.....	214
B. Η υποκειμενική πλευρά της εξ αμελείας συναυτουργίας – Η συναπόφαση	215
I. Η συναπόφαση στην εξ αμελείας συναυτουργία.....	215
II. “Εγκληματική νοηματική συνάφεια” ως προϋπόθεση της συναπόφασης;	218
III. Επιδίωξη ενός κοινού στόχου ως προϋπόθεση της συναπόφασης στην εξ αμελείας συναυτουργία;.....	222
IV. Η συναπόφαση ως όριο της κοινής ευθύνης των εξ αμελείας συναυτουργών.....	226
V. Συμπερασματικώς συναγόμενη συμπεριφορά, ενδεχόμενος δόλος και διαδοχική λήψη της συναπόφασης	227
Γ. Η αντικειμενική πλευρά της εξ αμελείας συναυτουργίας – Η συνεκτέλεση	229

I. Η αναγκαιότητα ενός αντικειμενικού κριτηρίου για τον καθορισμό της έννοιας της “από κοινού” εκτέλεσης	229
II. Τα κριτήρια της “συνεκτέλεσης” στην εξ αμελείας συναυτουργία	230
1. Το τυπικό αντικειμενικό κριτήριο: Η αρχή εκτελέσεως – Και ένας “πρακτικός κανόνας” για την διαπίστωσή της στο εξ αμελείας έγκλημα	232
2. Η “λειτουργική κυριαρχία επί της πράξεως” ως θεμέλιο του αμοιβαίου καταλογισμού της δράσης των εξ αμελείας συναυτουργών	234
Δ. Ανακεφαλαίωση	237

Κεφάλαιο 7

Εφαρμογή των κριτηρίων της εξ αμελείας συναυτουργίας στα προβλήματα αδιευκρίνιστης και υπερπληρωμένης αιτιότητας

A. Εφαρμογή στο πρόβλημα της αδιευκρίνιστης αιτιότητας.....	239
I. Η περίπτωση των “κυλισμένων λίθων”	239
1. Το στοιχείο της συναπόφασης.....	239
2. Το στοιχείο της συνεκτέλεσης.....	240
II. Η περίπτωση της <i>ΑΠ 366/1982</i>	241
B. Εφαρμογή στο πρόβλημα της υπερπληρωμένης αιτιότητας: Η περίπτωση των συλλογικών αποφάσεων	243
I. Το στοιχείο της συναπόφασης.....	243
1. Όταν υπάρχει προηγούμενη συνεννόηση μεταξύ των μελών του συλλογικού οργάνου.....	243
2. Όταν δεν υπάρχει προηγούμενη συνεννόηση μεταξύ των μελών του συλλογικού οργάνου	243
II. Το στοιχείο της συνεκτέλεσης.....	251
1. Το πρόβλημα: Μια φαινομενική δυσλειτουργία του “πρακτικού κανόνα” ...	251
2. Η “κάθετη ευθύνη” των μελών του συλλογικού οργάνου	254
2.1. Έμμεση αυτουργία	255
α) Δυνάμει γνωστικού ελαττώματος του άμεσου αυτουργού	256
β) Δυνάμει ενός “οργανωτικού μηχανισμού εξουσίας”	258
2.2. Ηθική αυτουργία.....	262
2.3. Συναυτουργία	265
3. Η συνεπής εφαρμογή του “πρακτικού κανόνα”	266
4. Το ζήτημα της “αντίθετης ψήφου” και της “αποχής από την ψηφοφορία” ...	271
III. Συλλογική απόφαση και ευθύνη για συναυτουργία διά παραλείψεως.....	275
Γ. Ανακεφαλαίωση.....	279

Κεφάλαιο 8
Ειδικά ζητήματα της εξ αμελείας συναυτουργίας

A. Είναι δυνατή η συναυτουργία μεταξύ ενός δολίου και ενός αμελούς δράστη; ..	281
B. Είναι δυνατή η συναυτουργία μεταξύ ενός αμελούς και ενός επιμελούς δράστη;	286
I. Συναυτουργία μεταξύ ενός αμελούς και ενός εξωτερικώς επιμελούς δράστη	286
II. Συναυτουργία μεταξύ ενός αμελούς και ενός εσωτερικώς μόνον επιμελούς δράστη	288
Γ. Η συναυτουργία στο εκ του αποτελέσματος διακρινόμενο έγκλημα	290
Δ. Στοιχειοθέτηση εξ αμελείας συναυτουργίας ακόμη και στις μη προβληματικές περιπτώσεις αμελούς σύμπραξης;	293
Ε. Ανακεφαλαίωση	296
Συμπεράσματα	297